

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การบริหารจัดการและการแก้ไขปัญหารัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ควรให้ความสำคัญ ในเรื่องการให้ความรู้เกี่ยวกับ ผลกระทบในด้านต่างๆ ที่เกิดจากปัญหาสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ทุกคนมีความเข้าใจและตระหนักถึงคุณค่าของทรัพยากร ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม และผลกระทบต่อสุขภาพ และคุณภาพชีวิต ซึ่งวิธีการที่จะแก้ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมให้ตรงจุดก็คือ การแก้พฤติกรรมของประชาชน โดยการให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องและสร้างความตระหนักให้เกิดขึ้น เพื่อที่จะให้เขามีความห่วงใยในสิ่งแวดล้อม อันจะทำให้เกิดการอนุรักษ์ธรรมชาติสิ่งแวดล้อมอย่างจริงจังก็จะสามารถนำไปแก้ปัญหาได้อีกระดับหนึ่ง ซึ่งการปรับปรุงคุณภาพสิ่งแวดล้อมจะให้ได้ผลดีที่สุดนั้น ให้ความสำคัญขึ้นอยู่กับการศึกษาและเยาวชนของชาติ ที่จะเป็นผู้รับผิดชอบกับอนาคตของประเทศชาติต่อไป เพราะฉะนั้นการได้เรียนรู้จะทำให้สามารถเข้าใจและมีค่านิยมที่ถูกต้องได้โดยมาตรการที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อป้องกันแก้ไขและพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อมอีกประการหนึ่งคือการจัดการศึกษาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม หรือสิ่งแวดล้อมศึกษา

สำหรับการเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในระบบโรงเรียนนั้น กระทรวงศึกษาธิการได้จัดให้มีการนำเอาเนื้อหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมสอดแทรกไว้ในกลุ่มวิชาต่าง ๆ ต่อมาเมื่อ UNESCO จัดให้มีการประชุมปฏิบัติการสิ่งแวดล้อมศึกษาในกลุ่มประเทศเอเชียและแปซิฟิก รวม 17 ประเทศ เมื่อ พ.ศ. 2523 จึงส่งผลให้การพัฒนาหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลายของกระทรวงศึกษาธิการของไทย พ.ศ. 2524 ได้จัดให้มีเนื้อหาและรายวิชาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ในกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และสังคมศึกษา (ดังแสดงในภาคผนวก ก) และเมื่อมีการพัฒนาหลักสูตร พ.ศ. 2533 ได้มีการปรับปรุงให้เนื้อหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทั้งในระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาชัดเจนยิ่งขึ้น และใช้อยู่จนถึงปัจจุบัน (วินัย วีระวัฒนานนท์ และคณะ , 2540 : 64) โดยจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้ระบุเรื่องสิ่งแวดล้อมไว้ 2 ข้อ คือ ข้อ 2 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง ธรรมชาติแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และข้อ 8 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพและการเปลี่ยนแปลงของสังคมในบ้าน และชุมชน สามารถปฏิบัติตนตาม

บทบาทและหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของบ้านและชุมชน ตลอดจนอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรมในชุมชนรอบ ๆ ข้าง (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ , 2535 : 1)

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 23 ก็ได้กล่าวถึงแนวการจัดการศึกษาที่เน้นความสำคัญในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ข้อ (1) ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเองและความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก รวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทยและระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และข้อ (2) ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน ส่วนในมาตรา 24 ได้กล่าวถึงการจัดกระบวนการเรียนรู้ว่า ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้คือ ข้อ (3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น และทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ข้อ (5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ และข้อ (6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ นอกจากนี้ในมาตรา 27 ได้ระบุให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสารของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ในวรรคหนึ่งมีส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

ซึ่งในกระบวนการทางการศึกษานั้น บัณฑิต ดุลยรัศมี (2538 : 50) กล่าวว่า ครูมีบทบาทสำคัญยิ่งในกระบวนการสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องสิ่งแวดล้อมแก่ผู้เรียน ครูสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์ และนำไปสู่เป้าหมายของสิ่งแวดล้อมศึกษาได้ เมื่อนักเรียนมีความรู้ มีความตระหนัก มีทักษะ มีเจตคติที่ดีและประพฤติปฏิบัติตนในทางที่ถูกต้องแล้ว พฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปคงจะช่วยลดความรุนแรงของปัญหาสิ่งแวดล้อมได้ เช่นเดียวกับที่ วราพร ศรีสุพรรณ (2539 : 69) กล่าวถึงบทบาทของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนว่า ในด้านการถ่ายทอดความรู้นั้นครูอาจใช้กิจกรรมร่วมกันหลาย ๆ อย่าง ซึ่งกิจกรรมเป็นส่วนสำคัญเพราะจะเป็นการนำผู้เรียนไปสู่จุดมุ่งหมายของการสอน ดังนั้นครูจะต้องพิจารณาเลือกกิจกรรมให้นักเรียนปฏิบัติให้เหมาะสมและควรจัดให้นักเรียนมีกิจกรรมหลายอย่างเพื่อไม่ให้เกิด

ความเบื่อหน่าย และเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนสนใจการเรียนเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังได้เสนอแนะแนวทางการจัดกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษาตามลักษณะพื้นที่ที่นักเรียนเข้าไปศึกษา โดยจำแนกเป็น 4 ประเภทคือ การจัดกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษาในชุมชน ในแหล่งของทรัพยากรธรรมชาติ ในแหล่งของโบราณสถานและโบราณวัตถุ และในแหล่งผลิตสินค้าและบริการ

กว๊านพะเยาตั้งอยู่ในท้องที่อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา เป็นทะเลสาบน้ำจืดที่ใหญ่ที่สุดในภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย เป็นทรัพยากรธรรมชาติที่มีประวัติศาสตร์อันยาวนาน ถือได้ว่าเป็นแหล่งชีวิตของชาวพะเยา โดยอดีตเป็นบึงธรรมชาติ การประมงได้ปิดกั้นลำน้ำอิงซึ่งเป็นลำน้ำหลักที่ไหลลงกว๊านพะเยาเพื่อเพิ่มพื้นที่ในการเพาะเลี้ยงและขยายพันธุ์สัตว์น้ำและอยู่ในความรับผิดชอบของกรมประมงตั้งแต่ พ.ศ. 2481 เป็นต้นมา เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ปลาน้ำจืดชนิดต่าง ๆ กว่า 50 ชนิด รวมทั้งปลานิลอันลือชื่อของจังหวัดพะเยา กว๊านพะเยาได้กลายเป็นสถานที่ทำการประมงน้ำจืดที่สำคัญและมีระบบนิเวศที่มีแพลงตอนอย่างน้อย 42 ชนิด พืชน้ำอย่างน้อย 36 ชนิด และปลาอย่างน้อย 56 ชนิด นอกจากนั้นยังมีสัตว์ที่อาศัยอยู่ได้น้ำอีกหลายชนิด (มนัสสุวรรณ , 2534) กว๊านพะเยานอกจากจะถูกใช้ให้เป็นประโยชน์ทางการประมงของชาวบ้านและใช้เพื่องานศึกษาวิจัยทางการประมงของสถานประมงน้ำจืดจังหวัดพะเยาแล้ว ยังใช้ประโยชน์ในการเกษตร อุปโภค บริโภคโดยเฉพาะในเขตเทศบาลและอำเภอดอกคำใต้ เป็นแหล่งเพาะพันธุ์และจับสัตว์น้ำ เป็นแหล่งน้ำดิบสำหรับผลิตน้ำประปาของจังหวัดพะเยา และเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญที่สุดของจังหวัดพะเยาอีกด้วย ซึ่งสิ่งที่จะทำให้การพัฒนากว๊านพะเยาประสบความสำเร็จก็คือ การสร้างความตระหนักและจิตสำนึกของคนในพื้นที่ให้มีความรัก ห่วงแหน และเห็นคุณค่าในทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่น ตลอดจนใช้ศักยภาพในพื้นที่ให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่าที่สุดทั้งทางตรงและทางอ้อมนั่นเอง

จากความสำคัญดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึง ความตระหนักของครูที่มีต่อพื้นที่กว๊านพะเยาในการให้เป็นแหล่งความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาแก่นักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพะเยาว่า ครูผู้สอนสิ่งแวดล้อมศึกษามีความตระหนักในการเห็นคุณค่า ความสำคัญ และการใช้ประโยชน์กว๊านพะเยาซึ่งเป็นสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่มีอยู่ในท้องถิ่นนี้ทางการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาให้แก่ นักเรียนหรือไม่ ซึ่งในกระบวนการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษานั้นจำเป็นอย่างยิ่งต้องให้เยาวชนในท้องถิ่นได้รับความรู้ความเข้าใจ และตระหนักต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้น มองเห็นคุณค่าความสำคัญ ตลอดจนรู้จักเลือกหรือไม่เลือกปฏิบัติต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมได้อย่างถูกต้อง โดยอาศัยเทคนิควิธีการสอนที่เหมาะสม เนื่องจากองค์ประกอบทางสิ่งแวดล้อมนอกโรงเรียนในท้องถิ่นมีผลต่อเด็กเป็นอย่างมาก ซึ่งความสำคัญเป็นพิเศษก็คือ ผลกระทบกระเทือนของชุมชนหรือสิ่งแวดล้อมทางสังคมของเด็กต่อ

พัฒนาการของเขา ดังนั้นมันจึงเป็นสิ่งจำเป็นในการศึกษาถึงชุมชนเพื่อที่จะได้รู้ถึงลักษณะ และสภาพของชุมชนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความตระหนักของครูผู้สอนสิ่งแวดล้อมศึกษาที่มีต่อพื้นที่กว๊านพะเยาในการเป็นแหล่งความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา
2. เพื่อเปรียบเทียบความตระหนักของครูผู้สอนสิ่งแวดล้อมศึกษาที่มีต่อพื้นที่กว๊านพะเยาในการเป็นแหล่งความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาตามตัวแปร ได้แก่ ระดับการศึกษา หมวดวิชาที่สอน ระยะเวลาการปฏิบัติงาน การรับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกว๊านพะเยา การเข้าร่วมกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม และความรู้เรื่องสิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับกว๊านพะเยา

สมมติฐานการวิจัย

1. ครูผู้สอนสิ่งแวดล้อมศึกษามีความตระหนักต่อพื้นที่กว๊านพะเยาในการเป็นแหล่งความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาในระดับมาก
2. ครูผู้สอนสิ่งแวดล้อมศึกษามีความตระหนักต่อพื้นที่กว๊านพะเยาในการเป็นแหล่งความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาแตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามตัวแปรดังนี้
 - 2.1 ครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความตระหนักต่อพื้นที่กว๊านพะเยาในการเป็นแหล่งความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาแตกต่างกัน
 - 2.2 ครูผู้สอนที่มีอยู่ในหมวดวิชาที่สอนแตกต่างกันมีความตระหนักต่อพื้นที่กว๊านพะเยาในการเป็นแหล่งความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาแตกต่างกัน
 - 2.3 ครูผู้สอนที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงานแตกต่างกันมีความตระหนักต่อพื้นที่กว๊านพะเยาในการเป็นแหล่งความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาแตกต่างกัน
 - 2.4 ครูผู้สอนที่ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกว๊านพะเยาแตกต่างกันมีความตระหนักต่อพื้นที่กว๊านพะเยาในการเป็นแหล่งความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาแตกต่างกัน
 - 2.5 ครูผู้สอนที่มีเข้าร่วมกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันมีความตระหนักต่อพื้นที่กว๊านพะเยาในการเป็นแหล่งความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาแตกต่างกัน
 - 2.6 ครูผู้สอนที่มีความรู้เรื่องสิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับกว๊านพะเยาแตกต่างกันมีความตระหนักต่อพื้นที่กว๊านพะเยาในการเป็นแหล่งความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาแตกต่างกัน

ขอบเขตในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยมุ่งที่จะศึกษาความตระหนักของครูต่อพื้นที่กวีานพะเยาในการเป็นแหล่งความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพะเยา ซึ่งมีขอบเขตในการศึกษาดังต่อไปนี้

1. ขอบเขตด้านประชากร / กลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ทำการศึกษาจากประชากรทั้งหมดซึ่งเป็นครูผู้สอนสิ่งแวดล้อมศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพะเยา จำนวน 19 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 158 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยมุ่งที่จะทำการศึกษาความตระหนักของครูต่อพื้นที่กวีานพะเยาในการเป็นแหล่งความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา ซึ่งได้แบ่งตัวแปรออกเป็น 2 ประเภทคือ

2.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) เป็นตัวแปรที่น่าจะมีผลต่อตัวแปรตาม ได้แก่

2.1.1 ระดับการศึกษา

2.1.2 หมวควิชาที่สอน

2.1.3 ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน

2.1.4 การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกวีานพะเยา

2.1.5 การเข้าร่วมกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม

2.1.6 ความรู้เรื่องสิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับกวีานพะเยา

2.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ ความตระหนักของครูที่มีต่อพื้นที่กวีานพะเยาในการเป็นแหล่งความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา โดยแบ่งเป็น 2 ด้านคือ ความตระหนักต่อการเห็นคุณค่าหรือเห็นความสำคัญของการใช้พื้นที่กวีานพะเยาเพื่อเป็นแหล่งความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา และความตระหนักต่อความรู้สึกโน้มเอียงที่จะเลือกปฏิบัติในการใช้ประโยชน์พื้นที่กวีานพะเยาด้านการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา

3. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ทำการศึกษากับครูผู้สอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ที่ทำการสอนอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2545

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความตระหนัก หมายถึง สภาพของความรู้สึกรู้สึกของครูผู้สอนที่มีต่อกว๊านพะเยาในด้านการเห็นคุณค่าหรือเห็นความสำคัญของพื้นที่ในการเป็นแหล่งความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาแก่นักเรียน และด้านความรู้สึกรู้สึกโน้มเอียงที่จะเลือกปฏิบัติต่อการใช้ประโยชน์พื้นที่กว๊านพะเยาในด้านการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาให้นักเรียน

ครูผู้สอน หมายถึง บุคคลที่ทำการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดพะเยา ที่ทำการสอนในรายวิชาที่มีจุดประสงค์ของกลุ่มวิชาและคำอธิบายรายวิชาเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมศึกษา ได้แก่ ครูที่สอนในกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ และครูผู้สอนในกลุ่มวิชาสังคมศึกษา ประจำปีภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545

ระดับการศึกษา หมายถึง คุณวุฒิสูงสุดทางการศึกษาที่ครูผู้สอนเรียนสำเร็จ โดยได้แบ่งเป็น 2 ระดับคือ ระดับปริญญาตรี และระดับสูงกว่าปริญญาตรี

หมวดวิชาที่สอน หมายถึง สังกัดหรือประเภทสาขาวิชาของครูผู้สอนที่ทำการสอนในโรงเรียน โดยจำแนกเป็นหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ และ หมวดวิชาสังคมศึกษา

ระยะเวลาการปฏิบัติงาน หมายถึง จำนวนปีที่ทำการสอน ตั้งแต่เริ่มบรรจุเข้ารับราชการจนถึงปัจจุบัน นับรวมทั้งที่เคยปฏิบัติงานในโรงเรียนแห่งอื่นด้วย

ความรู้เรื่องสิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับกว๊านพะเยา หมายถึง คะแนนความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับกว๊านพะเยา เช่น ภูมิหลัง ประวัติความเป็นมา ระบบนิเวศ แหล่งต้นน้ำที่กำเนิดกว๊านพะเยา สัตว์น้ำ พืชน้ำ และสิ่งมีชีวิตขนาดเล็กในกว๊านพะเยา คุณภาพน้ำกว๊านพะเยา ชุมชนรอบกว๊านพะเยา สภาพกว๊านพะเยาในปัจจุบัน การใช้ประโยชน์จากกว๊านพะเยา ตลอดจนปัญหาการจัดการกว๊านพะเยา

การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกว๊านพะเยา หมายถึง ประสบการณ์ของการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกว๊านพะเยาในด้านของสิ่งแวดล้อม เช่น การปรับปรุงและพัฒนาสภาพแวดล้อม โครงการอนุรักษ์กว๊านพะเยาในด้านต่าง ๆ เป็นต้น โดยพิจารณาจากแหล่งของข้อมูลข่าวสารที่ได้รับมาจากสื่อประเภทใด เช่น เอกสารประชาสัมพันธ์ วิทยุท้องถิ่น หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น หรือการติดต่อระหว่างบุคคลเพื่อถ่ายทอดระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร เป็นต้น

การเข้าร่วมกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม หมายถึง ประสบการณ์ของการเข้าร่วมกิจกรรมทางด้านสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ได้แก่ การเข้าร่วมในการประชุม อบรม สัมมนาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่จัดขึ้นในโรงเรียน ชมรม สมาคม หรือหน่วยงานต่าง ๆ เป็นต้น